

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

دانشکده پزشکی

پایان نامه برای اخذ درجه دکترای پزشکی عمومی

عنوان :

بررسی استفاده از طب سنتی در بیماران دیابتی مراجعه کننده به درمانگاه های دانشگاه علوم پزشکی فسا سال ۹۴-۹۵

استاد راهنما :

دکتر محمد هاشم هاشم پور

استاد مشاور:

دکتر سید امین کوهپایه

علی اکبر رشیدی

نگارش :

سمانه السادات حدیقه

شماره پایان نامه:

اردیبهشت ۱۳۹۸

چکیده:

بررسی استفاده از طب سنتی در بیماران دیابتی مراجعه کننده به درمانگاه های دانشگاه علوم پزشکی فسا در سال ۹۴-۹۵

مقدمه: شیوع بیماری های مزمن در کشور ما در حال افزایش است و به علت اینکه برای این نوع بیماری ها، درمان قطعی وجود ندارد. تمایل بیماران به طب سنتی رو به افزایش است. تحقیقات جامع در کشورمان در زمینه مصرف درمان های طب سنتی در مبتلایان به دیابت وجود ندارد و در شهرستان فسا نیز تحقیقی در این زمینه صورت نگرفته است. بنابراین این طرح با هدف بررسی استفاده از انواع طب مکمل و جایگزین در مبتلایان به دیابت مراجعه کننده به درمانگاه های غدد دانشگاه علوم پزشکی فسا انجام گرفته است.

روش بررسی: مطالعه با شیوه مقطعی، توصیفی-تحلیلی، ۳۷۶ نفر از مبتلایان به دیابت مراجعه کننده به درمانگاه های غدد دانشگاه علوم پزشکی فسا از لحاظ متغیرهای دموگرافیک و کیفیت زندگی و استفاده از انواع طب مکمل و جایگزین مورد محاسبه قرار گرفتند. برای تحلیل داده ها از متغیر رگرسیون لجستیک و رگرسیون خطی استفاده شده است.

نتایج: طی تحقیقات بدست آمده میزان شیوع استفاده از طب مکمل و جایگزین در بین مبتلایان به دیابت بسیار بالا است. اغلب بیماران دیدگاه مساعدی نسبت به مصرف انواع طب مکمل و جایگزین داشتند. کیفیت زندگی استفاده کنندگان از طب سنتی در زمینه سلامت روان نسبت به سایرین بالاتر بود. در بین انواع طب مکمل و جایگزین، داروهای گیاهی بیشترین شیوع را داشتند. آویشن شایع ترین و بیشتر در زمینه اختلالات لیپیدی مصرف می شد و دارچین بیشتر جهت کنترل قند مورد استفاده قرار گرفته بود.

بحث و نتیجه گیری: میزان استفاده از طب مکمل و جایگزین در میان بیماران مبتلا به دیابت بالا هست و به علت حساس بودن تنظیم میزان قند خون آنها پیشنهاد می شود مطالعات بیشتری در این زمینه انجام گیرد. تا به مقدار مشخص و مناسبی از داروهای گیاهی در کنار داروهای رایج برسیم.

واژگان کلیدی: طب مکمل و جایگزین، دیابت، دانشگاه علوم پزشکی فسا

Abstract

Use of Complementary and Alternative Medicine among Diabetic patients

Attending in Fasa University Endocrinology Clinics in 2015

Introduction: The prevalence of chronic diseases in our country is increasing. And because of these diseases, there is no definitive treatment. Patients' desire for traditional medicine is rising. There is no comprehensive research in our country regarding the use of traditional medicine in diabetic patients and no research has been done in Fasa. Therefore, this study aimed to investigate the use of complementary and alternative therapies in diabetic patients referred to endocrinology clinics of Fasa University of Medical Sciences.

Materials and Methods: In a cross-sectional, descriptive-analytical study, 376 diabetic patients referred to Endocrine clinics of Fasa University of Medical Sciences were evaluated in terms of demographic and quality of life, and the use of complementary and alternative therapies. For data analysis, logistic regression and linear regression have been used.

Results: The prevalence of using complementary and alternative medicine among diabetics is high. Most patients had a favorable opinion about the use of complementary and alternative therapies. The quality of life of users of traditional medicine was higher in mental health than others. Among the types of complementary and alternative therapies, herbal medicines were the most prevalent. Thyme was the most commonly used lipid disorders and cinnamon was used to control sugar.

Conclusion: The rate of use of complementary and alternative medicines is high among diabetic patients and it is suggested that more studies be done on the sensitivity of their blood glucose regulation. To get a good amount of herbal medicine along with common drugs.

Key words: Alternative medicine, Diabetes, Fasa University of Medical Sciences